

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Szerkesztői iroda:
Nagybcskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
vény részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Meitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybcske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 32 — k.
Félévre — — — 16 — k.
Negyedévre — — — 8 — k.
Egy hóra — — — 2 — k.
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal veszi fel.
Azonkívül az összes hír-
: : : detési irodák : : :
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 óráig.

Nagybcskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 50 szám.

Péntek, március 2

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távirati jelentései. —

A nagy buvárhajóharc sikerei.

A buvárhajóharc. — Pusztulás a Földközi tengeren. — Zimmerman államtitkár újabb nyilatkozata a békéről. — Az amerikai helyzet. — A németek rejtelmes nyugati visszavonulása.

A buvárhajóharc. — Pusztulás a Földközi tengeren.

Budapest, márc. 2. Berlinből sürgönyzik: Hivatalosan jelentik:

A Földközi tenger zárlati zónájában buvárhajóink elsüllyesztettek feb. uár 17-ikén Máltától délkeletre egy teljesen megrakott kelet felé haladó kilenc ezer tonnás szállítóhajót, február 23-ikén egy teljesen megrakott kísérfőjarművekkel biztosított ötezer tonnás csapatszállító gőzöst. Ugyanazon a napon egy szintén megrakott és kísért ötezer tonnás szállító gőzöst február 24-ikén a főleggyverkezett „Dorothea” nevű 4494 tonnás csapatszállító gőzöst száz fős gyarmati csapattal, tűzérővel, lovakkal. A csapatok egy része vízbefült

A tengerészeti vezérkar főnöke.

Budapest, márc. 2. Berlinből sürgönyzik: A Wolf-ügynökség jelenti:

A Földközi-tengeren, a már közölt hajókon kívül újabb tizenhárom gőzöst süllyesztettünk el 25.166 tonna tartalommal, közöttük a 4126 tonnás „Oceania”, a 3264 tonnás „Corso”, a 3307 tonnás „Prudenza”, a 2903 tonnás „Skogiang” és a 3567 tonnás „Briconiso” gőzösöket.

Budapest, márc. 2. Berlinből sürgönyzik: A Wolf-ügynökség jelenti:

A március elsejére virradó éjszaka az Atlanti-óceán elzárt területén lejárt a vitorlás hajóknak szóló kiméleti idő is. Mostantól kezdve az összes elzárt területeken már csak az általános figyelmeztetés van érvényben, amely szerint a hajózás egyes figyelmeztetésekre többé nem számíthat.

Budapest, márc. 2. Bordeauxból sürgönyzik:

A Rochester amerikai gőzös megérkezett a francia Gironde-ha (Gironde Bordeaux közeleiben van).

Budapest, márc. 2. Berlinből sürgönyzik:

A Vossische Zeitung a buvárhajó-hadjáratnak Angliára tett hatásáról írva,

kiszámítja, hogy Anglia csupán hat hétre elegendő burgonyakészlettel rendelkezik.

Zimmermann államtitkár újabb nyilatkozata a békéről.

Budapest, márc. 2. Frankfurtból sürgönyzik:

Zimmermann külügyi államtitkár egy Schwarzlose nevű frankfurti lelkész előtt a következő kijelentéseket tette:

— Katonai helyzetünk jó és biztosított. A külügyi hivatal és a német nép vállvetve dolgoznak. A német nép háttérrel bizalommal várja a fejleményeket. Most ötször annyi buvárhajónk van, mint azelőtt s a buvárhajóharcot a legalkalmasabb pillanatban kezdtük meg. **Ami a háború végét illeti, azt hiszszük, hogy ősz előtt meg lesz a béke.**

Az amerikai helyzet — Monarchiánk és Amerika.

Budapest, márc. 2. Rotterdamból sürgönyzik: A Reutter-ügynökség jelenti Washingtonból:

Az Egyesült Államok külügyminiszteruma arra a meggyőződésre jutott, hogy a Magyarországgal és Ausztriával való szakítás kikerülhetetlen. Mindent előkészítettek, hogy az összes konzulokat és konzuli megbízottakat visszahívják.

Budapest, márc. 2. A Kölnische Zeitung jelenti Washingtonból:

A hangulat Amerikában napról napra háborúsabb. A lapok azt írják, hogy Németország megsértette az Egyesült Államok jogait és megbántotta becsületét. Ez a körülmény birta Wilson arra, hogy háború fölhatalmazásokat kérjen a kongresszustól.

Budapest, márc. 2. A Berliner Tagblatt jelenti Hágából:

Az angol sajtó nagy igyekezettel tünteti föl úgy a Laconia elsüllyesztését mint nyílt ellenségeskedést Amerika ellen, ami hozzájárul ahhoz, hogy meggyorsítsa a háborút az Unio és Németország között. A Laconia megtorpedözése súlyos megsértése a nemzetközi jognak.

Budapest, márc. 2. Washingtonból sürgönyzik:

Wilson hivatalosan értesíteni akarja a kongresszust, hogy a Laconia elsü-

lyesztésekor amerikaiak életüket veszítették. Ezt azért teszi, hogy a kongresszus rögtön akciót követelhessen. Hír szerint vizsgálatot sem fognak indítani ebben az ügyben.

Budapest, márc. 2. A párisi Journal newyorki táviratot közöl, amely szerint 2750 darab hetvenöt centiméteres kaliberű ágyura és a hozzátartozó lafettára pályázatot írtak ki. A kaliberről arra következtetnek, hogy ezen ágyuk kereskedelmi hajók fölfegyverzésére fognak szolgálni.

Budapest, márc. 2. A „Newyork American” vezércikkében írja, hogy az angolok hetvenhét millió dollárt adtak ki propaganda céljaira semleges államokban, különösen Amerikában.

Budapest, márc. 2. Chicagóban tizenkétezer polgár gyűlést tartott s állást foglaltak az ellen, hogy Amerika háboruba keveredjék. Főszólitották Wilson, ne engedje, hogy amerikai állampolgárok a hadizónán átkelő hajókat használják és ne üzenjen hadat a kongresszus megkérdezése nélkül.

A közvélemény várakozó álláspontot foglal el, de kétségtelen, hogy nem támogatná a kormányt, ha a kongresszus megkérdezése nélkül hadat üzenne Németországnak.

A németek rejtelmes nyugati visszavonulása.

Budapest, február 24. Genfből sürgönyzik:

A Petite Parisien szerint, a németek most elhagyott vonalaikból már rég tervezték a visszavonulást a nyugati hadszíntéren megfelelő új vonalba. Az angol lapok részleteket közölnek a visszavonulásról, amelyekből kitűnik, hogy az angolok későn értesültek a németek visszavonulásáról és csupán német utóvédekkel vívtak véres utóvédeharcokat.

Budapest, márc. 2. Rotterdamból sürgönyzik:

A Morningpost haditudósítója jelenti a németek visszavonulásáról:

A németek utóvédekkel fedezték lassu visszavonulásukat. Kiválasztott katonákat bíztak meg ezzel a feladattal. Az utóvédek a házak romjaiban helyezkedtek el és négy öt napra volt élelmisszerűk. A harcok nagyon hevesek voltak, minden házat, amely az angol gyalogságnak menedéket nyújthatott volna, szétromboltak, aláaknázták az utakat és bombákat rejtettek el. Az angolok sűrű ködben végezték földérintési munkálataikat, a köd láthatatlanná tette az ellenséges erőket.

A mai német hivatalos jelentés.

Budapest, márc. 2. Berlinből sürgönyzik: A német nagy főhadiszállás jelenti:

„Legujabb” hireink folytatása a negyedik oldalon van.

A brutális Anglia.

Irta: Czirbusz Géza dr. egyetemi tanár.

Budapest, február 27.

A világtörténelemben páratlan az angol-brittek kétszínűsége. Hajdan a görögök hűtlensége miatt panaszkodtak a rómaiak, mondván: *graeca fides, nulla fides*, azaz görög hűség egy a görög hűtlenséggel. De mi az az angolok hirhedt hypokritaságához. Már nevük is csalás. Mert nem germánok, nem kelták, hanem keltaságból átvedlett germán angelek, német grammatikával, kelta és román szavakkal nyelvökben, melynél keményebb, ridegebb hangzását nem ismer a világ.

A hagyományokhoz ragaszkodnak, parókában elnökölnek a bírák, gyapjuzsákon ül a polgármester, mintha bizony a gyapju feldolgozását nem tanulták volna a flammandoktól. Kath. szertartásokkal és papi rendfokozatokkal telített egyházuk, mely protestásnak mondja magát, ámbár VIII. Henrik laikus esze szerint itéli meg a kereszténységet. A parlament a a demokráciát hangoztatja, de lordságot és párséget keres minden politikai karrier és természetesen termédek vagyont hárcsol össze egy a mágnás, mint a börziánér és hajótulajdonos — valamennyi a nép teljes kizsárolásával. Sehol a világon nem oly nagy a proletáriátus, azaz a napról-napra tengődő szegény, sehol annyi nyomortanya (stumm), mint angol városokban, sehol annyi hivatalos szenteskedés és hitvány magánerkölcstelenség, pajtáskodás, klikk, emberrontás, néptiprás, mint a britt szigeteken.

Az ország összes földterületének kétharmada 11.000 nagybirtokos kezében van, a többi birtokon egy millió s 100.000 birtokos osztozik. Földművelők nincsenek, nincsenek bérlők. Az örök bérlet hóbortját nálunk is akarják behozni a geográfiai Palik. Tessék ezeknek az uraknak Anglia köznépeinek pauperizmusáról, rettenetes elszegényedésnek ijesztő állapotairól meggyőződniek és elmegy a kedvük, hogy a magyar népre szintén a modern jobbágyság és rabszolgaság igáját rakják. Anglia-Wales szigetnek egyharmada 900 nagybirtokosé, Irland fele 800 nagyré, Skócia földjének negyötöde lordok vadász- és halásztérülete. Óriási lordságok, uradalmak váltakoznak legelőkkel és vadásztérületekkel. Ez a vidéki Anglia. Az angol városok a pénzcsinálás Molochjának vetik a munkások millióit áldozatul. Falu nincs. Ami van, földesurak, kastélyok, kuriák függeléke — akár a 48. előtti Magyarországon. De van füstös ipartelep, éjjel-nappal dolgozó bányák, kohó és gyár, kikötő, vasuti állomás minden lépten-nyomon. A köznép buta, elnyomorodott, argentinai, egyiptomi és amerikai buzán, a huson élő, mert Anglia termelése még magának sem elég, nemhogy Ir- és Skótszágot tudná belőle ellátni.

Ezért legfeljebb a gazdagok fia izomfiak, a városi nép oly csenevész ott is, mint mindenütt a földön. Kegyetlenkedni, részegeskedni, boxolni tud, de harchoz, vitézséghez nem ért. Kitchener nem karddal, hanem ceruzával kezében verte le Szudánt és a délafrikai köztársaságokat. Felbérelte, felbujtotta a szineseket s kiszámította, meddig bírják a burok a bennszülöttekkel való verekedést, meddig tart a lőszerük. A hollandiak pompás lövései ellen úgy védekezett a rőf és font leventéje, hogy fogoly bur asszonyokat és gyerekeket állított a front elé.

Ez az angol vitézség. Lőszergyártás, kiéheztetés és pénzen való fölbérelés, kiuzsoráz-

zás a taktikája, mindig a saját vérenek és bőrének kiemelésével s becsapott idegen népek fölprédálásával. Ilyen volt India megszállása óta századokon keresztül. Nálunk II. Rákóczy Ferencet és Kossuth Lajost csapták be miniszterei, Franciaország elleni háborúban a protestáns országok. Most Oroszországot vezető orránál fogva és dézsmálja hadseregét, miután halomra legyilkoltatta már a francia ifjúságot, tönkre tette Szerbiát, Oláhországot, Görögországot. A szláv óriással azonban nem boldogul. Szívósabb nála. Nem engedi magát legyilkoltatni, mint a taszmonok, ausztrálok, indiánok s végkép ki nem uzsorázhatja Ruszsiát, mint Indiát és Tibetet. Onnan igen hamar kilökhetik, amint saját fiait kidobták Amerikából s kifogják hajigálni Ausztrália területéről.

A sárgával nem veheti fel a versenyt fura-fangban és szívósságban. Chinán és japánon ki nem fog a pénzeszsák diplomatája, a globus népeinek világ-uzsorása. Az európai háborúnak ugyanis az ázsiai háború lesz a folytatása. Majd megválnak, mit csinál rohadó flottájával és gyámoltalan zsoldosaival Ázsiában az oceánok gseftelője.

Hogy kalmár brutalitásával ez a tizenegyezer angol nábob saját népét sem kiméli, csak a fáját propagálja — emlékeztetébe hozzuk mindenkinek, hogy negyvenöt millió lakosából harminc millió angol. A keltákat kiirtotta Walesben, Man szigetén, Skóciában és Írországon. Utóbbi országban ma 71.000 ház üresen áll, akár az erdélyi szászok falvaiban. A negyvenes években még 8 millió ir volt, ma alig 4 millió s azokból legfeljebb 200.000 tősgyökeres anyanyelvét beszélő kelta-ir. A skótokat annyira utálja az angol, hogy egy hotelbe nem száll velők, egy asztalhoz le nem ül. A régi skót irodalom elpusztult és Burus angol nyelven kesergett 4 és fél millió népének. Az ir nép és irodalom guny és sajnálat tárgya. Irben nem a vallást, hanem a vért utálja a gögös, magába szerelmes angol, ki azzal a rögeszmével grasszál tengereken és oceánokon, hogy ő van hivatva az emberiség kormányzására és nevelésére. Ez ujkori Messias szerepében pedig halomra dönt mindent és hatalmi örületében legázol, legyilkol mindenkit, aki utjában áll. Egy új pathológia a világtörténelemben — nagyvási hóbortjában megbolondult nemzet egy tömeg hallucináció.

HIREK.

— A német hivatalos jelentés március elsejéről. A miniszterelnökség sajtóosztálya közli:

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati harctér:

Az Ancre két partján néhány nap előtt különös okokból önként és tervszerűen kiirtottuk legelső állásaink egy részét és a védelmet egy másik előre elkészített vonalba helyeztük át. Az ellenség nem vette észre mozdulatunkat. Úgyesen tevékenykedő utóvéddek megakadályozták habozva előrekuszó csapatait a feladott földszegélyharenélküli birtokbavételében. Ezek a gyenge osztagok a tulerő támadásának parancs folytán kitérve, jelentékeny véres veszteséget okoztak az ellenségnek s eddig 11 tisztet és 174 főnyi legénységet fogtak el, 4 gépfegyvert zsákmányoltak és még ma is uralják állásaink előterét. Az angolok erős tüzelés után a tegnap reggeli órákban le Transloynál és Saillynál támadtak. Le Transloynál akadályunk előtt, Saillynál, ahol éjjel is megismételték a támadást, közelharcban kiverjük, miközben 2 embert elfogtunk. Két szűk területre szorítottok részen angol lövészfészek

keletkeztek. A Maas nyugati partján a franciák reggel rohamra készültek, de megsemmisítő tüzelésünk megakadályozta ennek keresztülvitelét.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy harc-vonala: Nincs lényeges esemény.

József főherceg vezérezredes harc-vonala: Az Erdős-Kárpátokban a nagy hóesésben csak a Bisztriatól keletre fekvő magaslatokon volt élénk tüzési tűz. A Valeputnai-uttól északra az oroszok reggel ismételték a támadást intéztek a tőlük elfoglalt állások ellen. A Szlanik és Ojtoz-völgyben kisebb előretöréseket, a Susita- és Putna-völgy közötti magaslaton pedig nagyobb erők támadásait vertük vissza.

Mackensen vezértábornagy hadserege: Faureinél Focsanitól északra és Korbultól a Szereth mentén elűztünk orosz portyázó kü-lönítményeket.

Macedon arcvonala:

Nincs különös esemény. A Paralovotól keletre a Cserna-hajlásban lefolyt olasz támadás visszaverése alkalmával 5 tiszt, 31 főnyi legénység maradt kezünkön. — Ludendorff.

— **Katonai kitüntetések.** A király *Röbling*

Ferenc 29. gy. ezr. századosnak a háború folyamán teljesített kiváló szolgálataiért a hadi-ékitményes Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta, továbbá megparancsolta, hogy a legfelső dícsérő elismerés a kardokkal *Rudányi* Károly 12. gy. ezr. századosnak (ujjlag) és *Olle* István 12. gy. ezr. tart. hadnagynak tudtul adassék.

A király továbbá Jung Mihály 29. gy. e. tart. őrmesternek az ellenség előtt teljesített kötelezőszerű szolgálataiért az arany érdemkeresztet, Gászó József tart. szakaszvezetőnek, Müller Lajos címzetes káplárnak, Bataniszki Tivadar gyalogosnak, Wagner János póttartálékosnak, Bogdánov Dusan, Balázs György, Katalina György, Blajnic Branko, Zolyenacs Veliko és Zsivkov Uros népfőlkölknek, valamennyien a 29. gy. e. kötelékében, lavinaomlásoknál saját életük kockázatásával teljesített életmentésért az ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta.

Azonkívül kitüntette a király a 12-ik gyalogezredben még Steiner Dávid tart. egészségügyi zászlóst az arany érdemkereszttel Secsik András őrmestert és Travnicsk Vilmos, őrmestert a koronás ezüst érdemkeresztel és Raab Vilmos gyalogost az ezüst érdemkeresztel.

— **Áthelyezés.** A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter *Popovic* Olga berendi és özv. *Csanálosyné Halmos* Mária ürményházai áll. óvónöket saját kérésükre kölesönösen áthelyezte

— **Márciusi tél.** A világháború harmadik esztendejében az időjárás is összeküzd az emberiség ellen. A pusztulást és nyomorúságot, amit az emberek a maguk fejére zudítottak, tetézte az idei zord és kemény tél és tetézi, növeli még tovább is. Mindenki sóvárogva leste a márciusi szellőt, a tavaszi enyhülést, amely az égbekiáltó emberi nyomorúságra is egy kis enyhülést hoz s ime március hónapja úgy köszönt be hozzánk, mint a legzordabb téli hónap. Jég, fagy, csikorgó hideg és sűrű havazás vesz körül bennünket. Ugy hull a hó, mintha még csak most kezdődne a tél s az elgyötört embermilliók jajongva kérdik: mi lesz még és meddig tart?

— **Köszönet.** Gyárfás Ödönne urnó 20 K adományozott ingyentejre, mely adományért hálás köszönetet mond az Anya- és Gyermekevédő-bizottság.

A gyermekbarát-egyletnek dr. Pollák Gyöző és neje 30 K, Wilhelm Ferenc 10 K adományoztak. Az adományokat hálás köszönettel nyugtázza az egylet elnöksége.

— **Az Országos magyar kereskedelmi egyesülés nagybecskereki kerülete** f. hó 4-én délelőtt 11 órakor a nagybecskereki Lloyd-társulat (Korona-szálló I. emeletén) helyiségeiben tartja beszámoló gyűlését, melyre a t. tagok ezuton is meghivatnak. Ez alkalommal tisztujítás is lesz.

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZINHÁZBAN. Szombaton, március hó 3-án 2 előadás, d. u. és este 8 órakor; vasárnap, március 4-én három előadás, délután 5, fél 7 és 8 órakor

A király tigris.

(A dillettáns gonosztörő)

Jimmy Valentine második kalandja 4 felvonásban. A főszerepben a kiváló és közkedvelt Robert Warwick.

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Szombaton, március 3-án két előadás:
délután 5 órakor mérsékelt helyárak,
este 8 órakor rendes helyárakkal.

A fivérharc.

Detektivdráma 4 felvonásban.
A főszerepben: **FANTOMAS.**

Kisérő műsor. Kiváló szalonzene.

Helyárak:

Mérsékelt: páholyülés 80 f., I. hely 70 f.,
II. hely 60 f., III. hely 40 f. — —
Rendes: páholyülés 120 K., I. hely 100 K.,
II. hely 80 f., III. hely 50 f. — —

— **Hadiérettségi.** A nagybecskereki felsőkereskedelmi iskolában most volt azoknak az ifjaknak az érettségi vizsgálata, akik a legutóbbi sorozáson alkalmasak voltak s március 10-ikén már be is öltöznek katonáknak. Hat ifju érettségizett, nevezetesen *Knoll Bela, Nikolics György, Scheirich Ferenc, Stein István, Szöllösy Kálmán és Szankov Voiszláv*, akik valamennyien sikerrel tették le az érettségit s most a bizonyítvánnyal mehetnek az élethalál érettségijére.

— **Tisztviselők konyhakertésze.** Az orsz. közlemezési hivatal elnöke a tisztviselők háborús konyhakertészetének szervezése tárgyában rendeletet intézett a városhoz. A rendelet folytán fölkeri a polgármester azokat az állami és törvényhatósági tisztviselőket stb., akik ilyen konyhakertészetre vállalkoznak, hogy erre vonatkozó elhatározásukat mála sürgősen bejelenteni sziveskedjenek.

— **Adomány.** Kluge Károlyné ingyentejre 10 koronát adományozott lapunk útján.

— **Az iparsó ára.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy 1917. évre a pénzügyminiszter az iparsó árát következőképpen állapította meg: Tiszta iparsó 100 métermázsánál kevesebb mennyiségben 2 korona 57 fillér, tisztátalan iparsó 2 korona 17 fillér, száz métermázsánál nagyobb mennyiségben tiszta iparsó 2,20 kor., a tisztátalan 1,80 korona a denaturáló telepen való átvétel esetére. Másutt való átvétel esetén az arakhoz még a vasuti költség járul.

— **Katonazene.** A helybeli cs. és kir. 12-ik gyalogezred cigányzenekara holnap, szombaton este a Marcin-féle Kaszinó-vendéglőben hangversenyez.

— **Csataképes számolécédulák.** A honvédelmi miniszterium Hadsegélyező Hivatala a háboru alatt vendéglői és kávéházi pincérszámolécédulákat hozott forgalomba, amelyek útján a nagyközönség számlái fizetésénél 2, 4 vagy 10 fillérrel adakozott az elesett hősök özvegyei és árvái javára. Ez az önkéntes jótékonyági adó már is tekintélyesen gyarapította a háborus alapot. Az eddigi forgalomba hozott hivatalos számolécédulák képe a jövőben megváltozik. A postyeni fűrdőigazgatóság ugyanis csataképes számolécédulákat ajándékozott a Hadsegélyező Hivatalnak, amelyek forgalomba hozatalát és árusítását kötegenként hivatalosan felülbélyegezve most kezdi meg a hivatal. A jótékonyági mozgalmat úgy a fővárosi, mint az országos vendéglős egyesület elnöksége melegen támogatja.

A Hadsegélyező Hivatal ezután kéri a szálloda, étterem és kávéház tulajdonosokat, hogy a számolécédulák megrendelése és állandó használata révén támogassák a hős katonák családjait. Rendelések postán a Hadsegélyező Hivatal (V., Akadémia-utca 17. szám) címén, vagy telefonon 5—12. sz. alatt eszközölendők. A postai rendelés épp úgy mint a szállítás hivatalból portómentes.

— **A királytigris.** A világhírű amerikai filmsorozatnak „A királytigris”-nek második részét mutatja be holnap szombaton és vasárnapon a Városi Mozi. Jimmy Valentin a híres diletáns gonosztevő második kalandját kapjuk ebben a filmben, amely érdekességben és izgalmaságban valóságos bővelkedik. Az eredeti

amerikai pompás fővételek még növelik a film hatását s a főszereplő Warwick Róbert briliáns alakítást nyújt.

— **Blanka és Embreka szappanpótló** postaszétküldési osztálya (Budapest, Csengery-u. 66.) felhívja olvasóink figyelmét mai hírdetésére.

— **Könyveket a haretérrel Küldjünk könyveket és folyóiratokat a haretérre. A könyveket és folyóiratokat a Torontál-megyei Közművelődési Egyesület készségegel továbbítja.**

— **Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! Hadsegélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.**

Tenger-

sok utáztatot ajánlanak mostanában Diana-sósorszesz helyett egyes üzletekben a vásárló közönségnek, melyek hangzatos elnevezések

alatt

és sokszor a megtévesztésig hasonló külső csomagolásban kerülnek forgalomba. A gyalog-

Járók,

ha elmennek egy-egy kirakat előtt, mégis minden jobb üzletben ott láthatják a valódi Diana-sósorszeszt, melyről mindenki

előre

tudja, hogy belső tartalmánál fogva a legmegbízhatóbb és leghatásosabb háziszer, fájdalomcsillapító, hűsítő, enyhítő és egészségápoló. Egy háztartásból sem szabad tehát hiányoznia.

kis üveg Diana-sósorszesz ára . K 1-30
nagy " " " " " 3-50
legnagyobb " " " " " 7-—

DIANA kereskedelmi r.t.
Budapest, V., Nádor-utca 6.

Irodalom.

— **A hólapátoló diákok.** Budapest utcáin is látni lehetett diákokat, akik segítettek havat lapátolni, egy ilyen csoportnak a képét mutatja be a Jó Pajtás legutóbbi száma. Benedek Elek képes gyermeklapja e számba verset írt Feleki Sándor és Somlyó Zoltán, elbeszélést Cholnoky László, regényt Szemere György, mesét Avar Gyula, Benedek Elek folytatja Rokáné komámasszony családfantaságainak elbeszélését. Sok szép kép, Kis Krónika rovat, tarka mese, a rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 3 korona, fél évre 6 korona, egész évre 12 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala, Budapest, IV. Egyetem-utca 4.

— **A Politikai Hétiszemle** című politikai, közgazdasági és társadalmi hetilap legújabb száma a következő tartalommal jelent meg: Zord idők. Irta: Székely Sámuel. — A politikai helyzet. — A háboru. Irta: sz. s. — Közgazdaság: Gazdasági politikánk a háboru után. Irta: (A) — Társadalom: Hazai és Szurmay. Irta: Örs. — A hétről: A gazdák panasza. — Miksa főherceg Konstantinápolyban. — Közgazdasági közlemények. — Hírdetések.

Nyílttér.

E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel kijelentem, hogy Gottlieb Mátyás perlaszi lakost alaptalanul megrágalmaztam, miért is tőle a nyilvánosság előtt bocsánatot kérek.

Heller József
Perlasz.

478—917. szám.

167—3

Hirdetmény.

Nagytárnok községben alkalmazást nyer 6 korona napidij mellett azonnali belépésre olyan egyén, ki önállóan dolgozni tud és románul beszél.

Nagytárnok, 1917 február hó 25-én.

Nagytárnok község előljárósága.

Ferdinándfalva község előljáróságától.

318—1917. kig. sz.

Hirdetmény.

Ferdinándfalva község előljárósága Torontálvármegye árvaszékének 4732—1917. ár. számu határozata értelmében közhírré teszi, hogy a néhai Puskás Mihály után kiskoru Puskás Sándor és kiskoru Puskás Károlyra maradt, a ferdinándfalvai 1609. folyt. 1771. lapszámu telekjegyzőkönyvben felvett 2 dülő 73. hrsz. (58, Strasse, 38, 51.) 4 hold II. oszt. szántó 8000 korona;

az ugyanazon telekjegyzőkönyvi lapon felvett 51. hrsz. (58, 73, 93, 73.) 8 hold 1200 □-öl szántóból lejegyezendő 3 hold 6000 korona;

az ugyanazon telekjegyzőkönyvben felvett 51. hrsz. (58, 73, 93, 73.) 8 hold 1200 □-öl szántóból lejegyezendő 5 hold II. oszt. szántó 10,000 korona;

az ugyanazon telekjegyzőkönyvben felvett 51. hrsz. (53, 73, 93, 73.) 8 hold 1200 □-öl II. oszt. szántóból lejegyezendő 1200 □-öl 1500 korona;

az ugyanazon telekjegyzőkönyvben felvett 71. helyrajzi számu (73, 28, 89, 72.) 1 hold II. oszt. szántó 2000 korona;

az ugyanazon telekjegyzőkönyvben felvett 270 hrsz. (269, 271, 128, Hutw.) 1 hold 800 □-öl II. oszt. szántóból lejegyezendő 400 □-öl II. oszt. szántó 500 korona;

az ugyanazon telekjegyzőkönyvben felvett 270. hrsz. 269, 271, 128, Hutw.) 1 hold 800 □-öl II. oszt. szántóból lejegyezendő 1 hold II. oszt. szántó 2000 korona;

az ilonczy 3836. lapszámu telekjegyzőkönyvben felvett 173. hrsz. (173, 128, 48, 122.) 1 hold 800 □-öl I. oszt szántó 2400 korona kikialtási áron kezdődő szabad kézből való 1917. évi április hó 17-én tartandó és délután két órakor kezdődő próbaárverésen a kikialtási árat meghaladó áron a legtöbbet ígérőnek el fog adatni és az árverés gyámhatósági jóváhagyás esetében a kiskoruk nevében kötéendő szerződéssel át fog iratni.

A vételár 10%-a az árverés megkezdése előtt bánatpénz címén Ferdinándfalva község előljáróságánál lefizetendő. A vételár készpénzben fizetendő és első sorban az ingatlanok tehermentesítésére fordítandó, a többi az árvaszéknél befizetendő.

Ferdinándfalva, 1917 február 24.

A községi előljáróság.

Blanka és Embreka szappanpótlók

postaszétküldési osztálya. Egy 10 kilós pótasomag tartalmaz 30 drb Blanka és 16 drb Embreka szappanpótlót

Ára 30.— korona.

Bérmertve, csomagolással együtt, utánvétellel.

Ezen szappanpótlók Németországi gyártmányok és teljesen pótolják az összes drága szappanokat a legkényesebb fehér és tarkaruhák mosásához, háztartásban, kéz, padl. és edények stb. mosásához nélkülözhetetlenek. Dr. K. Brauer belélti hites vegyész véleménye szerint óriási tisztító hatással bírók, mert a káros bacillákat megölik és a legjobb zsírtartalmu nemes földből van készítve. Németországban és Ausztriában általános közegkegletti cikkeket képez. Kereskedőknel, háztartásban, állami és magán ipartelepeken, továbbá kórházak, fogóhelyek, iskolák, kávéházak részére különösen ajánlhatjuk. Rendelések kéretnek:

Szappanpótló anyagok Kivitele és Behozatala Csomagolási osztályába, Budapest VI. kerület, Csengery-utca 66/17. Telefon 51—94.

Ház eladó

NAGYBECSKEREKEN, ötszobás urilakkással.

Ugyanott eladó képek, könyvek, képes folyóiratok is. — Közlelőbbit a kiadóhivatalban.

Legujabb.

Nyugati harctér:

Ypern és Arras között árkaik ellen intézett több ellenséges földerítő támadás eredménytelen maradt.

Souchezről keletre és délre élénk tüzelés után erős angol osztagok nyomultak előre, amelyeket közelharcban visszavertünk. Husz fogoly és gépfegyver maradt kezünk között.

Az Ancre vidéken sokszoros összemérkőzések voltak állásaink előtt. Itt és az angol fészkek megállításakor Saillynél 20 fogolyt és három gépfegyvert hoztunk be.

A francia fronton több helyi tevékenység volt. Noyentól délre előőrseink néhány foglyot hoztak be a második ellenséges árokvonalból.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadsereg arcvonala:

Rigától nyugatra és délre, a Miadzol és a Naroc-tó között, a Secara mellett, valamint a felső Szereth és a Dnyeszter között időnkint a csatározás élénk volt.

A Narajovka keleti partján rohamcsapatunk előretörése teljes eredményteljes volt. Az orosz állásokban aknatelepeket szétromboltunk, egy tisztet, 170 közlegényt ejtettünk foglyul és három gépfegyvert és aknavetőt zsákmányoltunk.

József főherceg vezérezredes arcvonala:

Ötszöri rendkívül veszteségteljes megrohanással az oroszok ismét megkísérelték a valeputnai úttól északra felük elfoglalt magaslati állásokat visszaszerezni. Az összes támadások azonban állásaink előtt összeomlottak.

Macken hadseregénél és a macedóniai fronton a helyzet változatlan.

Tisza István gróf Bécsben.

Budapest, márc. 2 Mint Bécsből sürgönyzik:

Tisza István gróf miniszterelnök ma reggel oda érkezett. Megérkezése után később tanácskozott Czernyn gróf külügyminiszterrel.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 3 órától este 10-ig. Könyvtárhoz vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városl. ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponta reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjjele” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetők.

Diósadi Bodó János honvédszázados aktuális háborús művei:

A nemzetközi jogok a háboruban.

- I. Szárazföldi háboru.
II. Tengeri háboru . . . . . 2.— K.
A kémkedés békében és háboruban 1.— K.
A franktirőr harc . . . . . 1.— K.
Montenegróiak a balkáni háboruban 1.80 K
A világháboru és a hadijog . . . 3.— K.

Megrendelhetők:

Minden nagyobb hazai könyvkereskedésben.
Főbizományos: Toldi Lajos könyvkereskedő, Budapest, II., Fő-utca 2. szám.

Tanulólánnyok

hetifizetéssel felvételnek

helyi nagyobb iparvállalatnál.

HIRDETÉSEKET JUTÁNYOS ARÉRT
KÖZÜL A „TORONTAL” POLITIKAI
NAPILAP KIADÓHIVATALA.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Biztosítási ügyintézők:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francia bizt. társ. József fbg.-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Ált.) Árpád-u. 21.
Steinitzer Géza (Asa. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Martinov Szvetozár Szerb egyház palota.
Nagyvinsky Iván, Hunyadi-utca.

Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv.Guttman Jakabné és fiai. Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Mesznik B. özvegye, Hunyadi-utca.
Schwáb Albert Hunyadi-utca.

Fényképész:

Kremser István, Gizella-part.
Oroszy Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis E., Erzsébet-hidon túl, Ambrózy
szappangyár épületében.

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-féle ház.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműaru-, rövidáruüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papírkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-
szállodával szemben).

Kőművesek:

Hoff N. és társa.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska, Gizella-part. Kurländer-
udvar.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Főtér, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-utca.

Sírkőraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálló, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társa, Kültelek.
Schwirthlich Alajos, Aradáci-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és Fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.
Kurländer Imre, Korona-utca.

Uridivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király sörcsarnok.
Marcoín Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Rensing Mátyás, Otthon-sörcsarnok.
Tóth Lajos, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.